

НА ПЕРШІЙ СТОРІНЦІ ОБКЛАДИНКИ
КУРСАНТ АННА НОВАК
ФОТО ДМИТРА БУЧКА

«ВІЙСЬКОВИЙ КОМІТЕТ
НАТО ПРОДОВЖУВАТИМЕ
ПІДТРИМУВАТИ УКРАЇНУ»

Упродовж двох днів в
Академії проходило виїзне
засідання Військового
комітету НАТО

ЩОДЕННІ ПЕРЕМОГИ
ВЕДУТЬ ДО ВЕЛИКИХ
ЗВЕРШЕНЬ

В Академії її прізвище
чи не одразу було на
слуху.

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

(86-87) / 2018

#3-4

ЖУРНАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

ЗМІСТ

6 Генерал-лейтенант Павло
ТКАЧУК:
«Нам є чого навчатися
один у одного»

12 Вони завжди
пам'ятатимуть день,
коли стали офіцерами

18 «Мій син – курсант
Академії. І я цим
пишаюсь»

20 «Академія повинна
стати для курсанта
альма-матер»

22 Коли в очах вогонь

26 Друга світова війна:
фронт боротьби міфів

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

Журнал Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного

Честь. Україна. Відвага.

Aut vincere, aut mori.

Scientia vinces.

Docendo discimus

Редактор
Ігор МАХНО
Редакційна
колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор
МОСЕЙЧЕНКО

Дизайн та
верстка:
Ірина
ШАПОВАЛОВА

Думка редакції не
завжди збігається
з
думкою авторів.
Відповідальність
за
достовірність
інформації несуть
автори.

Редакція залишає
за собою право
використовувати,
редагувати та
скорочувати
матеріали.
Листи, рукописи,
фотоматеріали не
рецензуються і не
повертаються.

Листування з
читачами – лише
на
сторінках
журналу.

При використанні
матеріалів
посилання
на журнал
обов'язкове.

Журнал
зареєстровано в
Міністерстві
юстиції України.
Свідectво
про державну
реєстрацію:
серія
КВ № 17548-
6398Р
від
17.03.2011 року

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв
Майдану, 32

E-mail: [asvpress@
gmail.com](mailto:asvpress@gmail.com)
Інтернет: [http://
www.asv.gov.ua](http://www.asv.gov.ua)

Віддруковано
в друкарні
Національної
академії
сухопутних
військ
імені гетьмана
Петра
Сагайдачного

Обсяг – 7 друк.
арк.
Замовлення
№38
від
26.04.2018р.
Наклад –
500 прим.

Генерал Петр ПАВЕЛ:

«Військовий комітет НАТО продовжуватиме підтримувати Україну!»

Упродовж двох днів у Національній академії сухопутних військ та Міжнародному центрі миротворчості та безпеки проходило виїзне засідання Військового комітету Північноатлантичного альянсу. Очолював численну представницьку іноземну делегацію голова ВК НАТО генерал Петр Павел. Вісімдесят вищих офіцерів із країн НАТО разом з українськими військовими обговорювали ситуацію щодо безпеки в Україні та Європі. Мова також йшла про підтримку і допомогу Україні.

Зустрічали військових високопосадовців у видовому виші голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка, міський голова Львова Андрій Садовий та начальник видового вишу генерал-лейтенант Павло Ткачук. Після урочистої зустрічі закордонні гості перейшли до Академічної зали, де подивились презентаційний фільм про Академію, обмінялися думками щодо подальшої плідної роботи, а згодом ознайомилися із навчально-матеріальною базою навчального закладу, відвідали музей історії вишу.

Іноземні гості вшанували полеглих вихованців Академії, поклавши квіти до Пам'ятного знака на Алеї слави випускників. На згадку про перебування членів комітету у виші генерал Петр Павел посадив клен на Алеї почесних гостей.

– Відносини між НАТО та Україною дуже міцні. НАТО та всі її союзники продовжуватимуть підтримувати Україну. Адже ми твердо віримо, що незалежна, суверенна та стабільна Україна, яка прагне до демократії та верховенства права, є запорукою євроатлантичної безпеки, – наголосив генерал Петер Павел

Продовжили роботу члени Військового комітету НАТО у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки. У ній взяв участь начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко.

У ході засідання сторони обмінялися оцінками щодо поточного стану та перспектив розвитку ситуації з безпеки в Україні та навколо її кордонів, впливу російської агресії на Сході на загальний стан регіональної та європейської безпеки. Важливою темою переговорів стала участь України в операціях із підтримання миру та безпеки під проводом НАТО. Адже попри збройне протистояння на Донбасі Україна залишається єдиною державою-партнером, яка бере участь в переважній більшості військових операцій Північноатлантичного альянсу.

Учасники заходу отримали вичерпну інформацію щодо ходу реформування та розвитку Збройних Сил України, їх поступового наближення до стандартів НАТО, як це власне і передбачено Річною національною програмою під егідою Комісії Україна – НАТО на 2018 рік та Державною програмою розвитку Збройних Сил України до 2020 року. Зокрема, йшлося про подальше вдосконалення системи підготовки військ та формування професійного сержантського корпусу у Збройних Силах України.

Представники держав – членів НАТО відзначили суттєвий прогрес, досягнутий Збройними Силами України на шляху реалізації реформ, підтвердили готовність продовжити допомогу Україні у цьому напрямі як у багатосторонньому, так і у двосторонніх форматах.

Під час перебування у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки члени Комітету ознайомились із специфікою підготовки українських підрозділів за участю іноземних військових інструкторів й оглянули окремі елементи навчально-матеріальної бази МЦМБ. Зокрема, про сучасний Центр імітаційного моделювання ім розповів начальник Академії генерал-лейтенант Павло Ткачук.

У рамках візиту представницької делегації НАТО в Україну начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко провів двосторонню зустріч з Головою Військового комітету НАТО Петром Павлом. Він висловив щирі вдячність колезі за значний особистий внесок у розвиток відносин між Північноатлантичним альянсом і Україною.

Під час брифінгу для представників ЗМІ військові високопосадовці вчоргове зазначили про рішучі наміри щодо продовження співпраці.

– У мене викликало задоволення, що іноземні колеги активно цікавились рівнем співпраці та організацією процесів, які наближають Україну до НАТО. Усі без винятку підтримали Україну в її прагненні захистити свою незалежність та територіальну цілісність, – наголосив начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко.

У свою чергу голова Військового комітету НАТО генерал Петр Павел зазначив, що темпи реформування та розвитку Збройних Сил України демонструють позитивну динаміку. «Відносини між НАТО та Україною дуже міцні. НАТО та всі його союзники

продовжуватимуть підтримувати Україну. Адже ми твердо віримо, що незалежна, суверенна та стабільна Україна, яка прагне до демократії та верховенства права, є запорукою євроатлантичної безпеки, – підкреслив він.

Коментуючи бачення подій на Сході України, генерал Петр Павел наголосив, що факт проведення виїзного засідання Військового комітету НАТО сам по собі є потужним сигналом як для друзів і партнерів, так і для недругів України, що члени Північноатлантичного альянсу готові до багатьох сценаріїв розвитку подій навколо України. Він також запевнив, що Альянс має чіткі стратегії для протидії інформаційним загрозам та тому інструментарію, який використовує Російська Федерація у веденні «гібридної війни». Вивчивши російські прийоми вкидання неправдивої інформації, маніпулювання та брудної дипломатії, країни – члени НАТО мають гідні та вагомі відповіді на такого роду діяльність. Україна не залишиться на самоті з противником у полі інформаційного протистояння.

– У мене викликала задоволення, що іноземні колеги активно цікавилися рівнем співпраці та організацією процесів, які наближають Україну до НАТО. Усі без винятку підтримали Україну в її прагненні захистити свою незалежність та територіальну цілісність, – наголосив начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко.

Генерал-лейтенант Леонід Голопатюк, заступник начальника Генерального штабу ЗС України:

«Військовий комітет – найвищий військовий орган НАТО, який надає поради, рекомендації політичному керівництву Альянсу. Він складається з постійних представників країн – членів НАТО, які перебувають у Брюсселі. Тричі на рік збираються начальники генштабів або головнокомандувачі країн – членів НАТО на ці засідання.

Наша співпраця регулюється документом, який визначає особливе партнерство України в НАТО. Він передбачає проведення військових комітетів у форматі «НАТО плюс Україна». Вони проводяться як на рівні начальників генштабів, як правило, раз-два на рік, а також двічі у форматі на рівні військових представників.

Нині ми надали розгорнутий аналіз безпекової ситуації на Сході вздовж кордону і про окремі питання реформування ЗСУ. Наприклад, про реформування сил спецоперацій. Це дуже популярна і актуальна проблема для всіх країн. А загалом, кожних півроку ми розглядаємо нагальні питання, звітуємо, ділимося досвідом».

Полковник Валентин Левчик, тимчасовий виконувач обов'язків начальника Головного управління військового співробітництва та миротворчих операцій Генштабу ЗСУ:

«Хартія про особливе партнерство між Україною та НАТО була підписана 1997 року у Мадриді. Цей документ визначає особливий статус нашого партнерства, надає нам особливі механізми, які не мають інші країни-партнери, механізми дійові, які працюють, у тому числі і Військовий комітет у форматі Україна-НАТО.

Нинішній візит в Україну свідчить, що наша країна цікава Альянсу, ми залишаємося у його фокусі. Що нашим партнерам небайдуже, що у нас відбувається. І ми відчуваємо їхнє бажання допомогти саме з питань, які нас турбують...

Приємним є й той факт, що наші натівські колеги відзначають, що Українське військо зразка 2014 року і 2018-го – це небо і земля. Що у порівнянні навіть з деякими країнами-членами НАТО ми на голову вище за деякими параметрами. Приміром, в плані досвіду ведення реальних бойових дій, щодо вмотивованості особового складу захищати свою державу.

Підполковник
Антон МИРОНОВИЧ

У вересні 2017 року Президент України Петро Порошенко, перебуваючи з робочим візитом у США, відвідав Військову академію Сполучених Штатів Америки Вест-Пойнт. Виступаючи перед слухачами, очільник нашої держави запропонував встановити партнерські зв'язки легендарної американської академії з українським видовим вишем, що знаходиться у Львові.

Під час розмови з начальником академії генералом Робертом Касле-ном Президент України наголосив, що був би надзвичайно радий, якби Вест-Пойнт долучився до процесу розбудови військової освіти в Україні. Також у нього не виникає жодних сумнівів у тому, що український військовий навчальний заклад стане надійним партнером Вест-Пойнту, а обидві сторони лише виграють від цього як в плані співпраці між країнами та збройними силами, так і у протистоянні противнику в умовах нової форми «гібридної війни». Петро Порошенко подякував американській стороні, та передусім американським інструкторам, які провадять вишкіл українських військовиків, що, безумовно, позначається на якості протистояння ворогу та мінімізації втрат на полі бою.

Генерал-лейтенант Павло ТКАЧУК:

«Нам є чого навчатися один у одного»

Нещодавно із США повернулася військова делегація, очолювана директором Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України генерал-майором Миколою Садовським, яка відвідала Вест-Пойнт. У її складі був і начальник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного генерал-лейтенант Павло Ткачук. Ми пропонуємо розмову нашого кореспондента про перебування делегації оборонного відомства в ушлявленій американській академії.

– Павле Петровичу, як бачимо, знадобилося лише кілька місяців після перебування Президента України у Вест-Пойнті, аби відбувся представницький візит української делегації до американських колег. Гадаю, тепер можна сміло стверджувати: співпраця між видовими вишами України та США започаткована! Але для початку розкажіть, якою ви побачили всесвітньовідому академію?

– Про співпрацю з Вест-Пойнтом ми говорили давно. Її традиції щодо підготовки фахівців унікальні та добре відомі. Однак донедавна ми контактували лише на рівні відвідин американськими кадетами нашого вишу. І ось завдяки Президенту України розпочалася конкретна робота щодо започаткування плідної співпраці між американським та українським видовими вишами.

Вест-Пойнт дійсно унікальний військовий навчальний заклад. Він розташований у сотні кілометрів на північ від Нью-Йорка на березі Гудзона. Це своєрідне академічне містечко, де зосереджена велика кількість історичних будівель, пам'ятників, що робить академію надзвичайно популярною серед туристів. Один із найстаріших американських музеїв – музей армії США – також знаходиться тут. В ньому зберігаються експонати, які розповідають про історичні події, починаючи від біблейських і закінчуючи битвами, скажімо, за Багдад.

А все розпочалося 1778 року, коли за наказом командувача Континентальною армією Джорджа Вашингтона на цій території було облаштовано військовий форт, який відіграв важливу роль під час війни за незалежність країни. Сама ж академія була заснована 1802 року, і відтоді її дійсно славному історію пишуть випускники, якими надзвичайно пишаються американці.

Виш без жодного перебільшення престижний. Це кузня офіцерських кадрів, де окрім офіцерського звання кадети обов'язково отримують цивільну спеціальність. Завершення навчання гарантує їм вихованцям кар'єрний ріст. До речі, два президенти США (Грант і Ейзенхауер), президенти Філіппін, Коста-Ріки, Нікарагуа також навчалися тут. А чи не найкращим в її історії був 1915 рік, коли із більш як півтори сотні випускників третина у подальшому стали генералами.

Американські колеги були відкритими у всебічній демонстрації свого вишу. Під час брифінгів ми ознайомилися із особливостями системи військової освіти США та обмінялись думками щодо навчання майбутніх офіцерів, особливо в плані формування офіцерів-лідерів. До речі, питання лідерства тут у великому пріоритеті. Із розповідей та побаченого я переконався: Вест-Пойнт – це своєрідна лабораторія лідерства. Гадаю, американські напрацювання потрібно обов'язково упровадити в систему лідерства нашої Академії.

Навчаються у Вест-Пойнті майже 5000 кадетів. Сюди потрапляють лише кращі з кращих. Мало мати ґрунтовні знання та бути фізично витривалим, потрібно також отримати персональну рекомендацію від президента США, віце-президента, члена конгресу або губернатора штату. Тут провадиться наполегливе навчання щодо підготовки фахівців для однієї із наймогутніших армій світу.

– На скільки років розрахований вишкіл у Вест-Пойнті і хто навчається там?

– До академії приймають юнаків і дівчат від 17 до 22 років – громадян США із середньою освітою. Навчання розраховане на 4 роки, і його проплачує Пентагон. До речі, лише з 1976 року здобувати освіту дозволили і жінкам. Обов'язковою умовою для вступу, як вже зазначав, є наявність рекомендації. Частина місць зарезервовано для дітей кадрових військових. До Вест-Пойнту вступають також рядові, сержанти. Про суворість професійного відбору та напруженість підготовки красномовно свідчить те, що приймають до вишу 1500 осіб, а через 4 роки випускається 1000.

Усі кадети проживають виключно в академічному містечку, де чи не половину усієї території займають спортивні зони, стадіони та спеціалізовані для навчання поля. Кадети обов'язково дотримуються Кодексу честі, який засвідчує, що «Кадет не збреше, не вкраде і не дозволить цього з боку інших». Престижність навчального закладу, а також складність вступу до нього власне і забезпечують високу дисципліну та чітке виконання існуючих правил.

Програма загальноосвітньої та професійної підготовки надзвичайно насичена. Кадети вивчають обчислювальну техніку, програмування, математику, фізику, інженерно-технічні дисципліни, топографію, астрономію, англійську мову та літературу, політекономію, філософію, одну із іноземних мов, педагогіку та психологію та міжнародне право тощо. Найбільшу кількість годин відведено на вивчення математики та іноземної мови. До основного курсу, що нараховує три десятки навчальних дисциплін, кадетам додатково, на їхній вибір, пропонується ще 30 напрямів навчання і два десятки спеціалізацій. Професійне навчання складається з початкової (300 годин) і подальшої військової підготовки (перший курс – 45 годин, другий – 245, третій – 773 і четвертий курс – 825 годин).

У процесі початкової військової підготовки майбутні офіцери проходять індивідуальну підготовку, вчать діяти у складі підрозділу, вивчають статuti, настанови та інструкції, оволодівають стрілецькою зброєю, займаються фізичною і стройовою підготовкою. Після першого курсу вони виїжджають у навчальні центри, де знайомляться зі зразками сучасної зброї, засобами зв'язку тощо. Вони також вчать вести бій у складі піхотних, мотопіхотних і танкових підрозділів.

Після другого курсу кадети опановують засоби використання парашутно-десантних підрозділів, а також місяць стажуються у ролі командирів взводів. Після завершення третього року навчання відбувають в ознайомчу поїздку по військових гарнізонах, беруть участь у військових навчаннях.

Цікаво, що усі дисципліни, які викладаються у виші, поділяються на три категорії: обов'язкові, на вибір і факультативні. Їхнє співвідношення у навчальному плані, а також послідовність вивчення чітко регламентовані. Для більш глибокого засвоєння програми і прищеплення кадетам навичок самостійної роботи, а також розширення світогляду, проводяться конкурси, симпозиуми, диспути тощо. Для участі у спільних обговореннях та аналізу глобальних військово-політичних та соціальних проблем у навчальний заклад запрошують відомих фахівців, політологів.

У Вест-Пойнті створені всі умови для отримання юнаками та дівчатами глибоких знань та їхнього всебічного розвитку. У навчально-виховному процесі широко застосовується єдина комп'ютерна мережа, сучасні тренажери, персональні комп'ютери тощо. Знання кадетів перевіряються під час екзаменів за допомогою різноманітних тестів, які хоча й не дають змогу визначити повноту та глибину знань, але дозволяють виявити загальний світогляд кадета, його схильність до самостійного мислення та прийняття рішень тощо.

– Кажуть, Вас надзвичайно вразило ставлення кадетів до фізичної підготовки...

– Це дійсно так. Зважте, щоб попрацювати на тому чи іншому спортивному тренажері, кадети записуються у чергу заздалегідь. Фізична підготовка є одним із основних критеріїв відбору кандидатів під час вступу до вишу, а також одним із основних предметів навчання. Навчальні програми з цієї дисципліни вирізняються високою насиченістю та духом змагання.

На першому курсі основною метою фізпідготовки кадетів є відпрацювання таких якостей, як сила, витривалість, швидкість і спритність. Вони складають заліки із загально-фізичної підготовки та плавання. На старших курсах удосконалюється виконання нормативів із різних видів спорту. Приміром, на другому році навчання обов'язковими предметами є боротьба, великий теніс, гандбол. На третьому курсі опановують військово-прикладні види спорту, на четвертому – поряд із традиційними видами спорту відпрацьовуються прийоми рукопашного бою. Окрім цього, кожен юнак повинен обов'язково додатково займатися будь-яким видом спорту.

Щодо викладацького складу Вест-Пойнту, то він комплектується, як правило, за рахунок кадрових офіцерів, які мають достатній досвід роботи у військах на командних та штабних посадах, відповідну освіту та схильність до педагогічної роботи. Відбір відбувається на добровільній основі шляхом проведення конкурсів. Термін служби багатьох викладачів обмежений. Ротація відбувається через 4-5 років. Такий порядок, на думку керівництва, забезпечує тісний зв'язок процесу навчання з повсякденною оперативною та бойовою підготовкою діючих частин і підрозділів.

Здобувши у виші середню військову та вищу цивільну освіту, випускники повинні п'ять років прослужити у військах. Їм присвоюється науковий ступінь бакалавра і перше військове звання «другий лейтенант».

– Павле Петровичу, коли очікувати на візит у відповідь наших американських колег? І якої думки вони про можливу співпрацю між академіями?

– Як уже зазначав, наші спілкування із начальником академії генерал-лейтенантом Робертом Касленом, начальником академічного корпусу бригадним генералом Сінді Джеббом, начальником кадетського корпусу бригадним генералом Стивом Гілландом, іншими представниками вишу були надзвичайно плідними. Американські колеги були відкритими у всебічній демонстрації свого вишу. Під час брифінгів ми ознайомилися із особливостями системи військової освіти США та обмінялися думками щодо навчання майбутніх офіцерів, особливо в плані формування офіцерів-лідерів. До речі, питання лідерства тут у великому пріоритеті. Із розповідей та побаченого я переконався: Вест-Пойнт – це своєрідна лабораторія лідерства. Гадаю, американські напруцювання потрібно обов'язково впровадити в систему лідерства нашої академії. Ми із цікавістю також відвідували навчальні заняття, знайомилися

із організацією військово-спеціальної та фізичної підготовки тощо.

Та найважливішим є те, що на виконання рекомендацій Президента України – Верховного Головнокомандувача ЗС України Петра Порошенка, Міністра оборони України генерала армії України Степана Полторака, начальника Генерального штабу – Головнокомандувача ЗС України генерала армії України Віктора Муженка ми ретельно обговорили із керівництвом Вест-Пойнту нагальні питання щодо започаткування співпраці між нашими академіями. Вже найближчим часом завершимо усі підготовчі роботи щодо підписання Меморандуму про двостороннє співробітництво.

Я також з приємністю зробив запис у Книзі почесних гостей академії, поділившись своїми враженнями від перебування в цьому ушавленому військово-навчальному закладі світу, подякував керівництву Вест-Пойнту за теплий прийом, проведені брифінги, можливість виступити перед кадетами та поспілкуватись з ними під час обіду. Надзвичайно цікаві молоді люди, справжня еліта американського суспільства. Перекоаний, наша співпраця буде плідною та обов'язково позначиться на фаховості випускників Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

2013 рік. Донецьк. Донбас Арена. Нагородження переможців обласних олімпіад.

2014 р. Львів. Міжнародний центр миротворчості та безпеки. Курс заняття з управління діями механізованих підрозділів.

2015 р. Львів. Національна академія сухопутних військ. Урочисте зібрання до 24-ї річниці Збройних Сил України

Щоденні перемоги ведуть до великих звершень!

В Академії її прізвище чи не одразу було на слуху. А вперше заговорили про неї, коли дізналися, що у своїй мрії стати військовим дівчина зі Слов'янська утвердилась тоді, коли її рідне місто стало епіцентром бойових дій. І це при тому, що бачила смерть, кров, тижнями ховалася від снарядів та куль у підвалі, а до школи ходила повз блокпости з озброєними терористами. Розповідала, що інколи просто боялася вийти на вулицю, а місто місяцями перебувало під прицілами автоматів, постійними обстрілами, тиском російських ЗМІ, які постійно дезінформували народ...

**Капітан
Юлія ЛІВІНСЬКА**

Власне усе це й зміцнило бажання Анни Новак стати курсантом одного із найкращих військових вишів України. І якою була її радість, коли, здолавши найвідповідальніші випробовування та навантаження, тренування перед складанням іспитів з фізпідготовки, поборовши хвилювання перед профвідбором та медичною комісією, вона почула жадану фразу: «Ви зараховані курсантом!».

Радості не було меж. Відверто кажучи, лише батьки були дещо пригнічені: адже війна – вона он, поруч! І їхня тендітна дівчинка, вочевидь, буде причетною до неї. Однак, як і раніше, не могли перечити дочці, підтримали її, знали, якщо забажає – не відступиться. І слова Анни про захист рідної землі і українського народу – вони дійсно від серця!

Чотири роки навчання для Анни промайнули надзвичайно швидко. Вона встигала скрізь: засвоювати лекційний матеріал, набувати навичок під час польових вишколів, вчитися працювати у команді, відвідувати курсантські гуртки, брати участь у змаганнях, конкурсах та олімпіадах. При цьому, зрозуміло, не забувала й про самовдосконалення. І все це вона робила з великим бажанням, щоденно здобуваючи перемогу над собою, інколи навіть через «не можу». Усвідомлювала: лише всебічна підготовка дозволить їй стати грамотним офіцером, бути прикладом для своїх підлеглих. Тому й навчалася лише на відмінно, отримувала академічну стипендію Верховної Ради України.

А нещодавно в Одесі відбувся міжнародний марафон «Самоперевершення», започаткований ентузіастом цього виду спорту Шрі Чинмоєм, філософія якого полягає в тому, аби перемагати й перевершувати передусім себе, а не змагатися з суперниками. Не важко здогадатися, що учасником повного марафону стала й наша Анна!

Вона розповіла, що забіг проходив вздовж берега моря, по так званій Трасі здоров'я. Чотири кола по десять кілометрів потрібно було здолати не більш як за 6 годин. І хоча напередодні марафону погода була досить теплою, в день змагання весняне оманливе тепло змінилося різким похолоданням, дощем, вітром та снігом. Та це не злякало спортсменів, не стало на заваді щодо гідних показників на фініші. Тим більше, що організатори заходу сприяли, аби спортсмени сповна проявили свій потенціал. Контингент учасників був доволі широким: змагалися представники з України, Молдови, Німеччини, Білорусі, Польщі та Росії. На дистанцію повного марафону (42 км 195 м) вийшли більше двох сотень спортсменів, та лише 175 учасників дісталися фінішу. Новак фінішувала 75-ю, посівши третю сходинку п'єдесталу у віковій групі від 18 до 29 років.

Чи важко було? Безумовно! «Коли пішла на третє коло, всі думки були довкола того, а чи відкриється друге дихання, як обіцяли мої тренери, – розповідає дівчина. – Добре пам'ятала їхні настанови, що в жодному разі не потрібно панікувати. Просто виважено робити свою справу, «йти» у своєму темпі та обов'язково дослухатися... до себе! Нас підтримували одесити, особливо школярі з плакатами. Волонтери частували їжею, подавали питну воду. Це також додавало сил. На фініші я навіть здивувалася, що могла б продовжити біг, хоча надзвичайно боліли ноги».

Кажуть, що талановита людина має талант до всього. Ось і спортивні здібності «прокинулись» у Анни саме у стінах військового вишу. Дівчина займалася спортивним орієнтуванням, офіцерським триборством. Та найбільше припала до душі легка атлетика. Можливо, тому, що ще на першому курсі поставила перед собою мету: до випуску обов'язково пробігти марафон. Як бачимо, це їй вдалося. А шлях до омріяної вершини був непростим. Адже марафонцями не народжуються. Тому вона спочатку змагалася на дистанції у п'ять кілометрів, потім здолала «десятку», і лише після цього тренери дозволили бігти на довші дистанції.

До речі, успіх спортсмена – це комплексна робота тренера і його вихованця. На спортивні звершення Анну надихали її наставники – підполковник Андрій Арабський та полковник запasu Євген Анохін. Вони розповідають, що чи не одразу побачили в дівчині задатки марафонця. Та лише після львівського півмарафону – а це 21-км дистанція – зрозуміли: великі відстані їй не злякають. При цьому вона продовжувала наполегливо тренуватися.

Після одеського марафону Анна вважає, що перевершила свої можливості. «Колись я зацікавилась тим, як зробити своє життя успішним, – ділиться сокровенним вона. – За порадою відомого канадського підприємця і письменника Брайана Трейсі записала 10 цілей, які б хотіла досягти найближчим часом. У цьому переліку є подолання ультрамарафону (понад 50 км). А ось щодо обраної професії, то я хочу стати начальником штабу військової частини. Знаю, не просто досягти цього. Адже навчаюся за спеціальністю виховника. Та впевнена, що при належній праці над собою – досягну і цієї мети!».

За кілька тижнів у житті Анни відбудеться знаменна подія – випускні урочистості та присвоєння першого офіцерського звання. А далі на лейтенанта Новак очікує нове життя, служба у новій для себе якості, яка потребуватиме конкретних кроків щодо її опанування. Не виникає жодних сумнівів, що і з цим дівчина впорається.

«Головне – настрої і віра в перемогу, – говорить вона. – Це, як у спорті: якщо бажаєш почати бігати – пробіжи сто метрів, якщо хочеш прожити життя – пробіжи марафон, якщо хочеш перевершити себе – здолай ультрамарафон!».

2014 – 2015 навчальний рік:

- Перше місце в Міжнародному конкурсі знавців української мови імені Петра Яцика на академічному, обласному і Всеукраїнському етапах;
- Перше місце в обласному етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;
- Друге місце у Всеукраїнському етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

2016 – 2017 навчальний рік:

- Перше місце в академічному, обласному, Всеукраїнському етапах Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;
- Третє місце у чемпіонаті Львівської області з бігу у закритих приміщеннях на 3000 м.

2017 – 2018 навчальний рік:

- Перше місце в академічному, обласному етапах Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;
- Друге місце у Всеукраїнському етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;
- Третє місце у ІХ міжнародному марафоні «Самоперевершення» (м. Одеса).

ВОНИ ЗАВЖДИ ПАМ'ЯТАТИМУТЬ ДЕНЬ, КОЛИ СТАЛИ ОФІЦЕРАМИ

Лише кілька тижнів відділяють нас від чергового випуску Національної академії сухопутних військ. З початком літа чотирьом сотням вихованців буде присвоєно перше офіцерське звання, а відтак вони відбудуть у війська.

Випуск особливий: вступали юнаки і дівчата до вишу 2014 року, коли розпочалася російська агресія на Сході України. Вибір робили свідомо! Курсантами стали й безпосередні учасники Антитерористичної операції, які за мужність і героїзм у протистоянні з ворогом були відзначені високими державними нагородами. Чотири роки вишколу промайнули, як один день. Ми пропонуємо читачеві дописи завтрашніх лейтенантів, в яких вони розповідають про те, яким був їхній шлях до омріяних зірочок, чого чекають вони від зустрічі з військами, яким буде їхній внесок у нашу остаточну перемогу в цій «гібридній війні».

**Курсант
Георгій ПРИХОДЬКО**

Ще з дитинства я хотів стати військовослужбовцем, тому що ця професія, на мою думку, є покликанням для справжніх чоловіків, уособленням сили, мужності. У моїй сім'ї чоловіки завжди обирали професію військового. Саме так зробив і мій батько. Я завжди бачив його у військовому однострої, сильним та мужнім. Вже у більш зрілому віці, коли настав час обирати свою майбутню професію, я переконався, що дійсно хочу продовжити сімейну традицію.

Під час вибору навчального закладу мені все більше і більше хотілось досягнути своєї мети – стати офіцером. Тож зупинився на Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Саме в цьому видовому виші навчають професіоналів своєї справи, які в числі перших стали на захист своєї Вітчизни від російської агресії. Це вони своїми героїськими вчинками у збройному протистоянні з ворогом довели, що Україну та її народ не здолати! І я з товаришами продовжуватиму славні традиції нашої Академії. Нами обов'язково пишатиметься Україна!

За порадою батька я обрав інженерний фах. Роки навчання, гадаю, не пройшли даремно. Навчався сумлінно, не давав собі жодних послаблень, особливо під час навчання на полігоні. Ще з перших днів вишколу добре пам'ятав батьківську настанову: Батьківщина – одна, тож служи їй вірою і правдою!

Саме зараз, коли до випуску залишилось небагато часу, я розумію, що моє головне завдання – отримати якомога більше безцінних знань, які дають нам викладачі. Адже вже за кілька місяців вони стануть нам у нагоді та значно допоможуть в офіцерському службовому становленні.

Упевнений, що після випуску, вступивши до лав офіцерського корпусу Українського війська, зможу з честю та гідністю виконувати свій обов'язок перед Батьківщиною та народом. Вірю, разом ми зможемо встановити мир на нашій рідній землі і більше нікому не дозволимо зазіхнути на її цілісність та суверенітет.

А в майбутньому, коли всі негаразди та конфлікти будуть вирішені і настане довгоочікуваний мир та спокій, ми продовжимо підвищувати свій професіоналізм та обороноздатність нашої країни!

Курсант Ілля КОБЗАРУК

Запоріжжя – колиска української державності та рідна земля, де я виріс, формувався як особистість. Навчався у Запорізькій гімназії № 2, де отримав багато важливих знань, які знадобилися мені під час навчання у Національній академії сухопутних військ. У школі брав участь у шкільному самоврядуванні, організовував чимало цікавих проєктів, допомагав дітям-сиротам, більше семи років займався гандболом. Загалом, був достатньо активним та цілеспрямованим школярем, який чи не щоденно відкривав для себе щось нове.

Попри відсутність військових у сім'ї, мене завжди вабила професія офіцера. Пам'ятаю, з яким інтересом відвідував військові частини, виставки військової техніки, паради. Тому бажання навчатися у військовому виші зародилося ще до настання підліткового віку. Згодом, вже у старших класах, багато читав про військові операції козаків під проводом величнього гетьмана Богдана Хмельницького. Тож коли перейшов до 10-го класу, вже серйозно поставився до вибору подальшого навчання.

Про Академію сухопутних військ дізнався із телебачення та розповідей товаришів. І я вдячний своїм батькам, які підтримали мене у моєму прагненні навчатися саме в цьому усталеному виші. Вдячний за те, що не відмовляли мене, адже саме того року спалахнула збройна агресія Російської Федерації. Вони знали, що цей факт аж ніяк не зупинить мене, а навпаки, це ще більше мотивуватиме до вступу.

...6 вересня 2014 року. Складання Військової присяги на вірність українському народові. Я був переповнений емоціями, а мої батьки пишалися обраним мною шляхом. Це було ніби вчора. І я пам'ятатиму той день, коли став на стезю справжнього чоловіка, захисника країни. Пам'ятатиму, що саме в Академії отримав невичерпний багаж знань, умінь та навичок, які неодмінно стануть у нагоді не лише в подальшій службі, а й у житті.

Тут я зустрів справжніх друзів, з якими долав усі випробування. Ця дружба – на все життя. На Західній Україні я пізнав життя людей цього регіону, побував у багатьох історичних місцях. Карпати, старовинні замки, архітектура стародавнього Львова – все це незабутнє, все це назавжди!

Тож настав час йти у війська. Я пишаюся обраним фахом і своїми однокласниками, які вже найближчим часом поповнять лави Збройних Сил України. Хочу подякувати всім викладачам за отримані знання, а офіцерам факультету та курсу – за підтримку і вчасні поради. Мій батько якось сказав: «Кожен у цьому світі має своє покликання: лікарі – лікують, пожежники борються з вогнем та стихійними лихами, а ти, сину, – військовий, який повинен захищати наш Український народ!». Я вірю у світле майбутнє своєї країни. Вірю у мирне небо над головами тих, хто бажає жити у вільній країні – країні переможців, яка обов'язково дасть гідну відсіч агресору.

Бажаю усім випускникам сил для нових звершень. Будьте гідними нащадками славних козаків, нинішніх захисників Вітчизни, які є прикладом відчайдушної боротьби за волю Українського народу! І давайте пам'ятати той день, коли ми стали офіцерами у стінах нашої альма-матер.

**Курсант
Василь ЯЦКОВ**

Сказати, що мріяв бути офіцером з дитинства, нічого не сказати. Скільки себе пам'ятаю, завжди надавав перевагу книжкам та художнім фільмам про війну, уявляв, якби сам навчав підлеглих бійців, приймав рішення у непростих ситуаціях, особливо при потребі захисту своєї Батьківщини.

Коли настав час обирати майбутню професію, я зрозумів, що хочу стати не просто військовим, а бути прикладом для наслідування, таким, яким має бути справжній офіцер України. А навчатися вирішив у нашому навчальному закладі саме через його світове визнання, тому що він є кузницею кадрів для Українського війська і тут проходили вишкіл юнаки та дівчата, які боронять нашу землю від ворога на Сході.

На момент вступу до Академії у нашій країні були непрості часи. Кожен справжній українець, нащадок славетного козацького

роду, свідомо став на захист свого народу та рідного дому. І я, навчаючись у виші, хотів набути відповідних знань та навичок, які у подальшому знадобляться у моїй офіцерській службі. День за днем, від полігона до полігона засвоював ази, щоб стати справжнім офіцером, справжнім фахівцем своєї справи. Завжди пам'ятатиму гасло інженерних військ «Бути попереду, вчасно знешкодити, честь і життя зберегти!».

Сьогодні я завершую навчання на факультеті підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення за спеціалізацією «Управління діями підрозділів інженерних військ», і невдовзі мене скерують на командирську посаду. Я буду гідним наших старших товаришів, випускників минулих років, які у боротьбі з агресором виявили та виявляють мужність і героїзм. Віталій Черних, Олександр Фурман, Олександр Чорпіта, Микола Плясан – саме ці офіцери, нагороджені орденом Богдана Хмельницького, є прикладом для нас. На їхні фахові дії і відданість інженерній справі повинні рівнятися майбутні офіцери!

За лічені дні я та мої товариші отримаємо перше офіцерське звання. Здійсниться нарешті одна з найзаповітніших наших мрій, і ми з гордістю зможемо сказати: «Я – офіцер України!».

**Курсант
Олександр ДУРІХІН**

З дитинства мріяв стати офіцером-танкістом, як і мій батько. Професія військового покладає величезну відповідальність на людей, які зробили цей вибір. Особисто я хочу продовжити традицію своєї родини, стати грамотним офіцером, захищати свою Батьківщину, а значить, своїх близьких і своїх земляків, гордо нести звання кадрового офіцера.

Для здійснення своєї мрії і продовження батькової справи я вступив до славетного військового закладу. Під час навчання в Академії вивчав танкову справу і зрозумів, що саме завдяки наполегливості можна стати професіоналом, а відтак вже у якості командира бездоганно керувати танковим підрозділом на полі бою.

І мені нині приємно усвідомлювати, що із цілеспрямованого курсанта я таки стану грамотним командиром. Буду для своїх підлеглих не лише наставником, а й другом, надійним товаришем. Я хочу пройти по життю впевнено і благородно, не посоромивши бойової честі свого батька!

**Курсант
Владислав КАЛІЄВСЬКИЙ**

Я хоча й мріяв стати військовим, однак після закінчення 2013 року школи вступив до Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут». Не захотів перечити батькам. Та невдовзі, коли став не лише свідком, а безпосереднім учасником «Революції Гідності», закралися перші сумніви щодо правильності обраної професії. А вже навесні, після анексії Криму та з початком військової агресії на Сході, зрозумів: не варто було зраджувати своїй мрії!

Спочатку обирав військову частину, куди піду служити, та друзі підказали, що кращий шлях до омріяної мети – Національна академія сухопутних військ у Львові. Переконали, що, ставши офіцером, долучуся до такої важливої справи, як створення дійсно українського війська, спроможного дати гідну відсіч будь-якому агресору.

Цього разу я наполог на своєму і довів батькам, за плечима яких, до речі, більш як двадцять

років військової служби, що з обраного шляху не зійду! І вони врешті-решт підтримали мене. За що я їм надзвичайно вдячний.

Подолавши усі вступні перешкоди, я з перших днів навчання відповідально поставився до опанування спеціальності. А коли з'явилися перші відмінні оцінки, вирішив планку не опускати. І хоча особливих труднощів у вишколі не відчував, я вдячний офіцерам та науково-педагогічним працівникам факультету за підтримку, поради.

Завжди з вдячністю пам'ятатиму заступника начальника курсу по роботі з особовим складом капітана Ігоря Притулу, адже саме він «заклав» у мене, ще тоді недосвідченого першокурсника, потрібні якості, які притаманні справжньому українцю, який мріє про офіцерську стежку. Саме йому завдячуємо ми, що у нас упродовж років навчання був такий дружний та злагоджений колектив однодумців, друзів, які за потреби завжди приходять на допомогу, підставляють своє плече!

Так, роки навчання промайнули швидко. Невдовзі ми стоятимемо на плацу в омріяних офіцерських одностроях, з дипломами про завершення навчання в ушлявленому виші. А головне – з багажем знань та практичних навичок, які знадобляться нам у нашій подальшій службі. І я безмежно радий, що за ці роки навчання жодного разу не пошкодував про свій вибір. Тому розпочинатиму офіцерський етап свого життя із впевненістю і бажанням захищати рідну Україну! І завжди пам'ятатиму усіх, хто долучився до мого навчання та виховання, хто зробив з мене того, ким я нині є!

**Молодший сержант
Дмитро ЗАДОРЖНИЙ**

Добре пам'ятаю, як у дитинстві мене вразила колона військової техніки, яка проїжджала моїм тихим маленьким містечком. Тоді мене охопило бажання швидше вирости і стати солдатом.

Після школи за порадою батьків я вступив до музичного училища у місті Дрогобич, де навчався протягом чотирьох років. Але після закінчення навчання призваний до лав Збройних Сил України. А потім – складання Військової присяги, напружене щоденне навчання. Важкувато було, та згодом усвідомив: армія – моє і підписав контракт у 15 реактивно-артилерійському полку. У 2014 році, коли ворог прийшов на нашу землю, вирушив з побратимами на Схід, де виконував невеликі, але важливі завдання у складі мобільної розвідувальної групи. Провівши п'ять місяців у зоні Антитерористичної операції, за порадою офіцерів, вирішив вступати в один із найкращих військових вузів країни – Національну академію сухопутних військ. Вступні іспити склав дуже легко, адже завжди вів спортивне життя. Навчання у виші не було легким, але завдяки наполегливості, допомозі викладачів я таки добився бажаних результатів. Хочу подякувати за це справжнім фахівцям своєї справи передусім підполковникам Валерію Юнді та Сергію Стегурі.

**Молодший сержант
Андрій ПЕЦ**

Минули чи не найкращі роки моєї військової служби. Це – курсантські роки. Навчання в Академії залишить на все життя свій позитивний відбиток, адже отримані знання дають мені старт для служіння і захисту України у новій якості – офіцера!

На навчання у видовому виші мене, учасника бойових дій на Сході держави, спонукала саме російська агресія. Воюючи у зоні проведення Антитерористичної операції, я бачив, яка відповідальність за прийняття рішень лежить на офіцері, командирі. Саме від його правильних і оперативних дій залежить не тільки виконання покладених завдань, але й людські життя, життя його підлеглих. Отож, я твердо вирішив долучитись до офіцерського корпусу, а для здійснення задуманого обрав Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Набувши бойового досвіду, особливих проблем у навчанні не відчував, воно протягом усього часу проходило легко й цікаво. При цьому ми з побратимами, які також на східних рубежах України протистояли агресору, не забували й радо ділились досвідом як з товаришами, так і з викладачами. Що важливо, останні також виказували нам за це свою вдячність. І це при тому, що науково-педагогічні працівники та офіцери вишу самі свого часу залучалися до АТО, інших збройних конфліктів. Зрозуміло, що і ми від них також черпали багато потрібної інформації, переймали досвід, порівнюючи зі своїм.

У подальшому ми з товаришами долучимось до розбудови наших Збройних Сил, і я впевнений, що кожен із цьогогорічних випускників на своєму місці з максимальною віддачею буде робити все, щоб нова Українська армія стала якомога сильнішою і спроможною захищати Україну та наш народ.

**Курсант
Павло ДЖАФАРОВ**

Добре пам'ятаю, коли мене, малечу, запитували, ким стану, коли виросту, я завжди відповідав: «Солдатом!». Можливо тому у вісімнадцять пішов служити строковиком. Про навчання у військовому виші й не мріяв, та коли розпочалася війна, вирішив обрати почесну професію офіцера. Тому й вступив до Національної академії сухопутних військ.

Опанувати вирішив фах артилериста, оскільки саме ця категорія військовиків відіграє надзвичайно важливу роль у бою. Перші місяці навчання були важкими: не одразу було звикнути до чіткої дисципліни, щоденної фізичної підготовки. Доводилося все робити самому, навіть в елементарних ситуаціях буденного життя, про які раніше й не замислювався. Та згодом все упорядкувалося й стало на свої місця.

Коли ж виникали проблеми у навчанні, не цурався зізнатися у цьому й обов'язково звертався до викладачів. Вони ніколи не відмовляли, завжди приділяли час, щоб роз'яснити те чи інше питання. Я щиро вдячний за це підполковникам Олександр

Важніну, Олександр Руденку, Олександр Мельнікову, майорам Андрію Гамарніку, Петру Коленікову, капітану Андрію Манелюку.

Слова вдячності – офіцерам факультету та навчального курсу, які також щодня мотивували нас до опанування професії, нашим старшим товаришам, а нині офіцерам, які з перших днів навчання допомагали нам з усіма дрібними буденними справами. А ще хочу сказати про те, що на наш вишкіл надзвичайно великий вплив мали мужні і героїчні дії вихованців Академії під час збройного протистояння ворогу на Сході.

Чотири роки навчання пролетіли дуже швидко, і ми, колишні й невпевнені юнаки, станемо офіцерами, готовими до захисту нашої держави. Переконали, ми гідно продовжимо справу наших героїчних попередників, захистимо України і переможемо агресора! Нами пишатимуться Академія і наші батьки та рідні!

**Молодший сержант
Богдан ПРИЙМА**

Шлях до своєї мрії – стати офіцером – розпочав з Військового ліцею. За два роки навчання переконався, що бажання не пропало, а навпаки, посилилося, тому й вступив до нашої Академії.

У родині не одразу зрозуміли мене, можливо тому, що я перший з роду, хто обрав військовий фах. Та коли ознайомилися з тим, які умови у виші для навчання та проживання, їхнє ставлення до обраної мною професії докорінно змінилося.

Я опановую спеціальність «Комплекси та прилади артилерійської розвідки». Вважаю, що фахівці цієї професії відіграють надзвичайно важливу роль при виконанні артилерійськими підрозділами бойових завдань. Звичайно, перші тижні у стінах вишу були складними. Розпорядок дня, дисципліна, новий колектив – до усього потрібно було звикати. Навчання також, як кажуть, додавало жару. Та всі проблеми поступово вирішувалися саме тому, що було бажання навчатися. У цьому нам допомагали викладачі, офіцери факультету. Вони всіляко

підтримували нас, давали поради. Жодного разу не відмовляли, коли зверталися до них. Тому із вдячністю згадуватиму підполковників Олександра Караванова, Романа Сергієнка, працівників ЗС України Юрія Вишневського та Олега Дідіченка.

Гадаю, із завершенням мого навчання в Академії наше спілкування продовжуватиметься, адже у військах обов'язково виникатимуть проблемні питання. І хто, як не викладачі, допоможуть своїми порадами вирішити їх.

Я переконаний також, що гідно нестиму честь нашої Академії і, як мої попередники, воюватиму за Україну та мій народ. А дороговказом для мене є слова випускника нашого факультету капітана Степана Воробця, лицаря ордена Богдана Хмельницького I ступеня, який загинув у бою з противником: «Дякую тобі, Боже, що я родився Українцем. Дякую тобі, що довірив мені почесну справу захищати Українську землю та Українську націю. Дякую за величну історію та славних предків наших. Дякую тобі, що не піддаюся смутку, виконуючи обов'язок... За життя – на смерть, з Україною у серці!».

**Старший солдат
Мар'яна ДУТЧАК**

Лишилося усього декілька тижнів до моменту, коли я в парадному однострої стану до строю таких же лейтенантів, з якими пліч-о-пліч навчалася чотири роки у нашій рідній Академії. Своє життя війську я присвятила 2013 року, коли присягнула на вірність Українському народові в одній із військових частин Повітряних сил Збройних Сил України. Однак мене ніколи не покидало бажання стати офіцером. Тому й вступила до нашого вишу.

Здається, ніби вчора хвилювалася на мандатній комісії, вперше стріляла зі стрілецької зброї, знайомила з однокурсниками, з якими доля звела на наступні чотири роки. Цей час пролетів блискавично. А ось навчання в Академії запам'ятається надовго, адже було надзвичайно

цікавим і насиченим. Польові виходи, групові вправи, стрільби, практичні заняття на техніці – все це робило вишкіл надзвичайно захоплюючим.

За роки навчання добре зрозуміла таке поняття, як військовий колектив. Мої товариші, викладачі та офіцери стали для мене прикладом та справжньою опорою у процесі здобуття знань. Доводило копати окопи, працювати у зведених екіпажах бойових машин, долати кілометри лісами Яворівського полігону на заняттях з топографії... Це ніколи не забути! Як не забути справжню курсантську дружбу і перше справжнє кохання – чоловіка Володимира, з яким разом випускаємося із вишу та пліч-о-пліч крокуватимемо ратним та сімейним шляхом!

Сьогодні вже мене турбують інші проблеми: чи достатньо знань і умінь я маю, чи зможу одразу стати авторитетом та прикладом для підлеглих, чи вправно прийматиму рішення в складній обстановці? Хоча впевнена, знання та досвід, здобуті в Академії та під час проходження стажування у військах, допоможуть мені. А за мудрою порадою завжди звертатимуся до офіцерів та викладачів., що стали для мене прикладом.

Я пишаюся також, що завершую навчання в цьому славетному закладі. Спостерігаючи за особистими якостями та професійними діями наших офіцерів-випускників, особливо у зоні АТО, неодноразово ловила себе на думці, що Українське військо саме тому і має велике майбутнє. Тому стану таким же прикладом для курсантів, як і вони!

«Мій син – курсант Академії. І я цим пишаюсь»

Напередодні Дня матері зателефонував заступник начальника факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення по роботі з особовим складом підполковник Олександр Юрчук. «Напишіть про маму нашого першокурсника Владислава Кульчицького-Дашкинiча, – попросив офіцер. – Вона львів'янка. Постійно цікавиться досягненнями сина, який з дитинства мріяв навчатися саме у нашому виші, щоб продовжити військову традицію, яку започаткував його батько...».

Ігор МОСЕЙЧЕНОК.

Звісно, ми не відмовили у проханні, адже періодично розповідаємо на шпальтах журналу і про Раду курсантських матерів Академії, її діяльність, і про сім'ї майбутніх офіцерів, особливо матерів, яким не байдуже, як провадиться навчально-виховний процес у виші, чим живуть і в яких умовах служать їхні сини та доньки. Словом, і цього разу охоче скористалися пропозицією.

Зустрівся із Лілією Василівною у Сихівській гімназії «Мрія», де вона працює заступником директора. Цей заклад – для дітей із особливими потребами. Вісімдесят педагогів, вихователів та обслуговуючого персоналу опікуються двома з половиною сотнями дітей. Моя співрозмовниця повідомила, що відповідає за набір дітей та за навчально-виховну роботу у навчальному закладі. Можливо, саме тому наша розмова стала, скажімо так, предметною, адже Лілія Василівна – фахівець і про провадження навчання та виховання добре обізнана.

Розмову розпочали з бажання Владислава обрати стезю захисника Вітчизни і львівський видовий виш, його мрії та сподівання.

– Фах військового Владислав обрав свідомо. А хіба могло бути інакше, коли батько офіцер? – розповідає Лілія Василівна. – Сергій свого часу закінчив Кам'янець-Подільське вище командне інженерне училище. Службу розпочинав в 7-му механізованому полку славнозвісної Залізної бригади на посаді командира взводу розмінування. Як і належить, зростав у посадах. Не перелічуватиму їх: боюсь помилитися. Достеменно знаю, що виконав більше сорока бойових

завдань у мирний час, і статус учасника бойових дій отримав ще на початках своєї офіцерської служби. Не минула його і війна на Сході. Лише місяць тому повернувся додому...

Жінка не приховує, що вихованням Владислава саме у патріотичному дусі, його загартовуванням більше займався чоловік. Інакше й бути не могло! Саме позитивний приклад батька відіграв чи не основну роль при виборі сином майбутньої професії. «Ще задовго до закінчення школи він повідомив, що вступатиме до Львівської військової Академії, – розповідає жінка. – Бажання посилилося із початком російської агресії на Сході. Як мати, дещо запанікувала: адже війна!.. Та не стала відмовляти сина, погодилася із його вибором. Як і раніше, не стала нав'язувати йому своєї думки. Відтак Влад успішно склав ЗНО, гідно витримав вступні іспити і став курсантом.

Лілія Василівна згадує, що була надзвичайно горда тим, що першу сходинку до мрії син здобув успішно. Пам'ятає, як приїхали із чоловіком до навчального центру на полігоні, де Владислав проходив первинну військову підготовку, спостерігали за врученням курсантам особистої зброї, урочистостями зі складання Військової присяги. Ці незабутні враження закарбували світліни, які нині бережно зберігає сімейний альбом.

Дещо переживала, як адаптується син до нових умов, адже військового гарту він не мав. Розпорядок дня, виконання наказів, навчально-виховний процес у виші тощо – все це для нього було новим й незвіданим. У пригоді стала активна шкільна діяльність Влада: він брав участь у спортивних змаганнях з плавання, боксу, захоплювався козацькими забавами, які проводилися у передсвяткові дні, виступав у ролі ведучого під час зустрічей із учасниками бойових дій, які пройшли випробовування АТО. Це додавало сил, збагачувало світогляд юнака, загартовувало фізично й морально. Він і зараз дотримується активної життєвої позиції. Приміром, виступає за збірну команду вишу з регбі і вже виконав норму кандидата у майстри спорту.

Мати завжди з великим нетерпінням очікує на зустріч із сином. Каже, що хотілося б, аби частіше був дома. В такі дні завжди старається приготувати щось смачненьке. Однак Владислав щоразу заспокоює, що робити цього непотрібно, адже тому, як харчуються курсанти в Академії, можна позаздрити!

– Зустрічаємося майже щотижня. Він розповідає про навчання, товаришів, викладачів, – продовжує розповідь Лілія Василівна. – Курсантське життя сильно змінило Влада. І я вітаю це! Він став відповідальнішим, серйознішим. Знаєте, раніше міг просто не подзвонити мені, хоча й обіцяв. А тепер чи не щодня телефонує. Відкрию таємницю: він удома прокидається за розпорядком дня. Кажу йому: «Поспи, синку, адже вихідний». Відповідає, що мусить бути у формі. А ще хоче особисто вигуляти ще одного «представника» нашої родини – восьмирічну вівчарку Барса, який також сумує за ним.

Так, дитинство закінчилося. І тим приємніше спостерігати матері, як Влад з батьком говорять про навчання та службу, про збройне протистояння агресору на Сході, про те, що очікує країну у майбутньому...

А навчатися Владиславові в Академії цікаво. Нещодавно розповідав батькам про відповідальні заняття, які проходили у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки, про те, як досвідчені викладачі передають курсантам ази вибухової справи. Чи не до опівночі вони обговорювали з батьком цю проблему.

– Роки, відпущені на навчання, минуть як один день, і Владислав стане лейтенантом, розпочне власну офіцерську кар'єру, – підсумовує нашу бесіду Лілія Василівна. – Проте я впевнена, що служитиме він не менш достойно, ніж його батько, досягне своїх армійських висот і обов'язково стане добрим командиром. Він обрав нелегкий шлях у житті, але я пишаюся Владом і бажаю йому наснаги у службі та успіхів у навчанні.

Полковник Юрій ГУСАР:

«Академія повинна стати для курсанта альма-матер»

Після вступу на навчання до Академії у першокурсників розпочинається докорінно інший життєвий етап. Колишні школярі вперше знайомляться з військовою службою, а військовослужбовці служби за контрактом та строковики переходять на новий, принципово вищий щабель у пізнанні армійського буття. Відтак, саме початковий етап курсантського життя та навчання є надзвичайно важливим, від нього залежить і база формування особистості майбутнього офіцера, і характер його служби протягом усіх наступних років навчання, а згодом – і на первинній офіцерській посаді у військах.

Адаптація курсантів першого курсу є надзвичайно важливим процесом для Академії. Це найбільш емоційний період у житті майбутніх офіцерів, а отримані враження вони пронесуть протягом всього навчання, ретранслюють у колі свого спілкування, не виключено, що поширюватимуть у соціальних мережах. Відповідно, декілька наступних років потенційні абітурієнти будуть отримувати відгуки від теперішніх першокурсників, які розповідатимуть про свій досвід адаптації та звикання до навчання, до військової служби та про взаємовідносини у військовому колективі.

Сьогодні у нас навчаються юнаки та дівчата, які вирішили стати офіцерами у той час, коли п'ятий рік триває війна. Мова йде про основну кількість першокурсників, не враховуючи тих, які доповнили держзамовлення в останній момент. Це означає, що їхній вибір було зроблено свідомо, раціонально. Як засвідчило опитування, більшість курсантів приймали рішення вступати до військового

навчального закладу з огляду на своє бажання реагувати на російську агресію проти держави, на потребу змінювати країну та розбудовувати Збройні Сили України.

Для оцінки процесу адаптації першокурсників мають значення окремі соціальні характеристики, які потрібно враховувати при здійсненні навчально-виховного процесу. Так понад 7% першокурсників – військовослужбовці віком 25 і більше років, майже 8% – одружені. Тому слід пам'ятати, що курсанти цієї категорії потребують більше часу для адаптації до нових умов служби та навчання (новий побут, розпорядок, необхідність заново навчатися, а також – і це дуже важливо – поєднувати навчання з сімейним життям тощо).

Щодо військовослужбовців, які мають досвід військової служби, тут

зберігається тенденція, коли третина першокурсників до вступу проходили військову службу, зокрема, майже 5% – строкову, а близько 28% – військову службу за контрактом. 20% курсантів першого курсу є учасниками Антитерористичної операції, а 8 військовослужбовців відзначені державними нагородами.

Поряд з цим, курсантські підрозділи не повністю укомплектовані курсовими офіцерами та заступниками начальників навчальних курсів по роботі з особовим складом. Крім того, збільшення кількості курсантів на кожному факультеті збільшує навантаження на усіх посадових осіб управління факультетів та офіцерів курсантських підрозділів. Відповідно, за таких умов зростає роль правильної організації праці.

Слід також враховувати, що вже не перший рік вступна кампанія відбувається в стислі терміни. І насправді неможливо абсолютно точно вивчити за цей час морально-ділові та психологічні якості особистості абітурієнтів. Натомість, потрібно зосередити увагу на цьому завданні вже серед першокурсників. Відтак, впливає і перше завдання у системі адаптаційної діяльності – налагодження справжнього робочого діалогу начальника курсу із курсантом, розуміння його потреб, сильних і слабких рис характеру та психологічних особливостей. В іншому випадку, неминучими стануть випадки порушень дисципліни та відраховування курсантів із вишу.

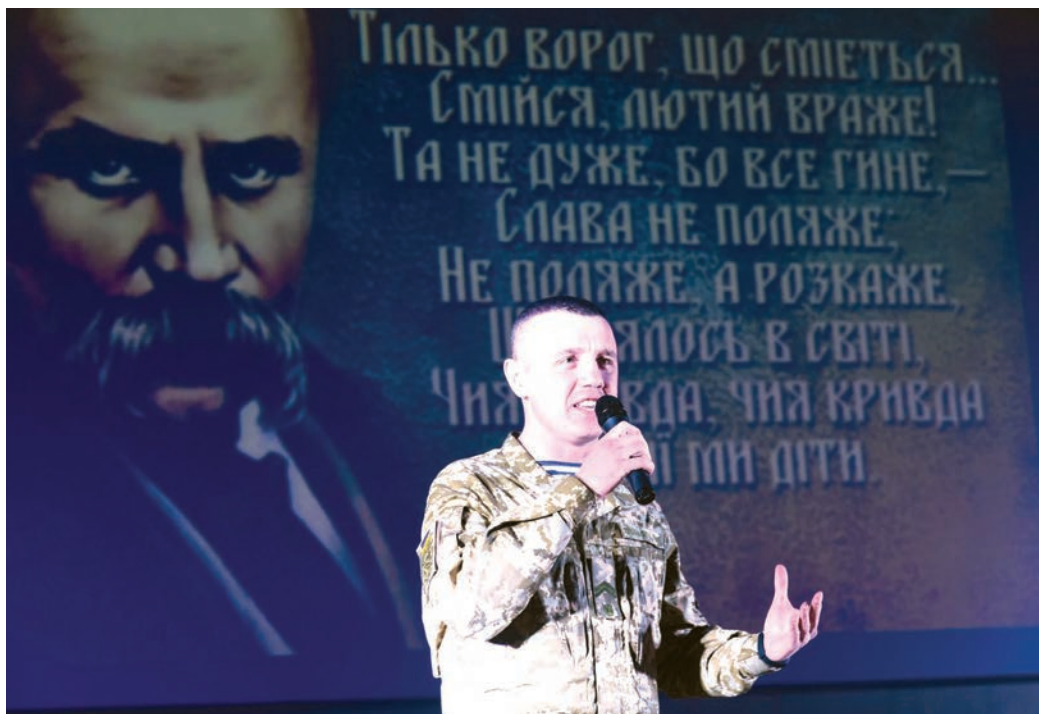
Якщо говорити про морально-психологічний стан курсантів першого курсу, він оцінюється як задовільний, умови проходження служби та навчання у Академії – також задовільні. При цьому курсанти позитивно оцінюють окремі ключові показники, такі, як оцінка навчальних занять, згуртованість свого підрозділу, задоволеність речовим забезпеченням та інші.

Також для них відчутною є допомога начальника курсу у вирішенні проблемних питань, які виникають під час проходження служби.

Під час вивчення морально-психологічного стану курсантів першого курсу з'ясувалася цікава закономірність. Важливою ознакою проведеної роботи щодо адаптації є їхня залученість до роботи гуртків та секцій, які функціонують в Академії. Коли курсант займається справою, яка йому подобається, яку він любить – це свідчить про психологічну комфортність навчання. І навпаки – якщо Академія не стала для курсантів домом, альма-матер, відповідно, вони не відчують себе психологічно комфортно та полишають виш.

Але загалом ми маємо досить успішні показники мотивації курсантів до навчання і продовження служби у Збройних Силах України. Ці показники є наслідком консолідованої діяльності усіх посадових осіб та свідчать про те, що адаптаційна діяльність проводиться в цілому ефективно. Зрозуміло, що Національна академія як вищий військовий навчальний заклад не може самостійно подолати всі можливі негативні тенденції, які спостерігаються на ринку праці у державі. Разом з тим, коли адаптаційні заходи не досягають своєї мети, а також через матеріальні та сімейні причини, курсанти відраховуються. Тому перед нами стоїть завдання не втратити курсантів, які хочуть відрахуватися під впливом тимчасових емоційних рішень, ми повинні допомогти їм переосмислити та прийняти справді зважене рішення. Можливо, їм потрібна допомога у мінімізації окремих об'єктивних чинників, які створюють труднощі у проходженні служби.

З огляду на завдання, які стоять перед нами, можна виділити загальні рекомендації для покращення адаптації курсантів до навчання. Зокрема, слід враховувати особливості зміни соціального портрету курсантів та більше проявляти індивідуальний підхід у роботі з першокурсниками. Рекомендується активізувати проведення комплексних заходів для згуртування курсантських колективів, налагодження в них здорового морально-психологічного клімату. Нагадаю, що обов'язковою частиною адаптаційних заходів має стати подальша всебічна турбота про забезпечення курсантського складу усіма належними видами забезпечення та удосконалення матеріально-побутових умов проживання.

Науково-педагогічний працівник Національної академії сухопутних військ – звання почесне. Саме від діяльності викладача залежить фахова підготовка майбутнього офіцера, його готовність виконувати завдання за призначенням та застосовувати отримані знання та набуті навички у військах.

Коли в очах вогонь

Чимало добрих слів на факультеті бойового застосування військ почув я про доцента кафедри водіння бойових машин та автомобілів полковника Андрія Кадиляка. Цього офіцера вирізняють, передусім, високий професіоналізм та багатий службовий досвід. Не випадково Указом Президента України № 319 від 12.10.2017 року за особистий внесок у зміцнення обороноздатності Української держави, мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час виконання військового обов'язку, бойового офіцера нагороджено орденом Данила Галицького.

У поданні на державну нагороду зазначається, що впродовж двох місяців 2014 року Андрій Кадиляк виконував обов'язки заступника керівника сектора «С» з озброєння (нп Дебальцеве). Під постійними артилерійським та мінометним обстрілами він виконував бойові завдання з організації технічного забезпечення військових частин і підрозділів сектора «С», виявляючи при цьому розумну ініціативу, сміливість. У складних умовах організував роботу з відновлення озброєння та військової техніки на блокпостах та в опорних пунктах військових частин, здійснював безперебійне забезпечення ракетами та боеприпасами, бронетанковим та автомобільним майном бойові підрозділи, проявляв високі організаторські здібності під час виконання найвідповідальніших завдань, у тому числі в оточенні.

Полковник Андрій Кадиляк проявив себе не лише як фахівець з організації технічного забезпечення бойових колективів, але й надавав допомогу підрозділам безпосередньо на передовій. При цьому йому особисто на лінії оборонних позицій 34-го окремого батальйону Територіальної оборони у листопаді 2014 року доводилося відбивати напад диверсійно-розвідувальної групи ворога на блокпост № 3407. Під час бою було знищено трьох диверсантів, узято у полон ще кількох сепаратистів, захоплені транспортні засоби, два кулемети, гранатомет, вогнемет, автомати та набої.

За цими, так би мовити, сухими офіційними рядками – діяльність Андрія Теодоровича в зоні проведення Антитерористичної операції. Але ж за плечима уродженця райцентру Козова, що на Тернопільщині, – вже більше 30 років служби у війську.

Його мрія здійснилася 1991 року, коли закінчив Харківське вище танкове командне училище і став, як і батько, офіцером-танкістом. Скерування отримав на посаду командира взводу ремонтно-відновлювального батальйону 24-ї окремої механізованої бригади. Зі зростанням професіоналізму, з роками змінювалися і посади: помічник начальника бронетанкової служби полку, заступник командира механізованого батальйону, начальник бронетанкової служби полку, начальник групи

управління Західного ОК, заступник начальника бронетанкової служби оперативного об'єднання, старший офіцер ідділу планування Західного ОК, заступник начальника бронетанкової служби Командування Сухопутних військ ЗС України.

Погодьтеся, вражаюче! Та офіцер своїм успіхам у службі завдячує допомозі старших товаришів, серед яких полковники Юрій Долгопола, Михайло Перегінець, Вадим Рудницький. Саме вони передавали Кадиляку свій службовий та професійний досвід.

– Приміром, Перегінець стверджував, що потрібно завжди дотримуватися принципу: «Служба для військ, а не війська для служби», – розповідає Андрій Теодорович. – Йшлося про бронетанкову службу як окремий підрозділ управління. І такий підхід давав відчутні результати. Вісім років ми прослужили з ним. Це були чи не найкращі роки щодо набуття досвіду. Професіоналами з великої літери були й інші співслужбовці, діяльність яких також позначилася на моїй фаховості.

Звання полковник мій співрозмовник отримав під час служби у командуванні Сухопутних військ. Коли повернувся до Західного оперативного командування, яке вже розформували, розпочалася російська агресія проти України...

– Після повернення із зони АТО мене призначили виконувати обов'язки командувача Західного оперативного командування. Це була надзвичайно велика відповідальність і напруга, у першу чергу, моральна. Доводилося займатися перепризначенням десятків офіцерів, які перебували на Сході України, адже оперативне командування «доживало» останні дні. Вирішував також проблемні питання працівників ЗС України, цивільних працівників тощо. Гордий, що впорався з цими складними завданнями... А 2015 року мене призначили заступником начальника озброєння Академії, згодом перейшов на викладацьку роботу.

Нині офіцер навчає курсантів усіх факультетів водінню БМП, танка, бронетранспортера та МТЛБ. Заняття проходять як в стаціонарних умовах, так і на полігоні. Власне я спостерігав, як курсанти на тренажерах набували досвіду механіка-водія при водінні у колоні. Досить відповідальне завдання. Вимоги ніхто не відмінює: техніку потрібно провести чітко за визначеним маршрутом, у стислий термін і, зрозуміло, без втрат. Відмінні навички демонструють сержанти Дмитро Магній, Михайло Бібик, Сергій Бенза, молодший сержант Сергій Поровчук.

– Інколи кажуть, що легше навчити вчорашніх школярів. Мовляв, їхні знання є свіжими, – говорить полковник Кадиляк. – Натомість я переконався, що менше проблем із тими, хто вже набув армійського гарту. У них і відповідальніше ставлення до занять. Особливо у тих, хто воював на Сході. Наприклад, сержанти Сергій Черненко та Костянтин Салюк, рядовий Дмитро Огреніч – учасники бойових дій. Вони протистояли ворогу у 2014 – 2015 роках, тобто у найважчі часи для нашого війська. Тому і нині у них кращі результати. А взагалі мої улюбленці – це ті, у кого на заняттях бачу блиск в очах...

Під час занять із майбутніми офіцерами Андрій Теодорович обов'язково наводить приклади із власного досвіду. Приміром, на цьому занятті розповів, як на другий день свого перебування у зоні АТО відбув у війська: у батальйон Територіальної оборони прибули три танки, готовність яких до бою викликала занепокоєність. Якщо усувати неполадки – це, як кажуть, ще півбіди, то призначені в екіпаж військовослужбовці були далекі від цієї діяльності. Особливо щодо роботи із приладами прицілювання. Довелося у стислі терміни працювати із особовим складом, навчати потрібних дій, адже бій з противником не чекатиме... «А це можна зробити лише тоді, коли маєш міцні знання, а не поверхові, – наголосив курсантам офіцер. – Саме тому у вашому навчанні не повинно бути дрібниць. Все, чого ми навчаємо вас, знадобиться у вашій офіцерській службі!».

Інформаційна «гігієна» у Збройних Силах України: практичні рекомендації

Євген МАГДА, кандидат політичних наук, доцент НТУУ КПІ імені Ігоря Сікорського, виконавчий директор Інституту світової політики

Гібридна агресія Російської Федерації суттєво збільшує потребу в ефективному використанні соціальних мереж не лише як джерела отримання та оперативного поширення інформації, але й захисту від проявів негативного впливу

Потрібно постійно пам'ятати, що інформація є одним з головних видів озброєння в умовах «гібридної війни», за її допомогою завдаються суттєві втрати – як безпосередньо особовому складу армійських підрозділів, так і їх бойовому духу та моральним якостям. «Гібридна війна» йде не за оволодіння територіями, а за настрої та переконання, тому саме людська психіка піддається найбільш цинічним атакам. У цьому ми переконалися протягом активної фази бойових дій на Сході України, коли зневіра та паніка виступали в ролі знаряддя агресора під час важких боїв під Іловайськом та за Дебальцеве.

У сучасних умовах саме той, хто володіє інформацією – володіє світом, а спроможний ефективно використовувати інформацію – задає напрями та тренди світового розвитку. Україна в умовах гібридної агресії з боку держави з потужнішим економічним та військовим потенціалом повинна навчитися здійсненню ефективної інформаційної політики.

Необхідно зауважити, що значна частина населення України і сьогодні перебуває у парадигмі радянсько-німецької війни, де зусиллями радянської пропаганди протягом десятиліть були чітко визначені вороги та союзники. Подібне чорно-біле сприйняття було нормальним для авторитарної країни в умовах біполярного протистояння, проте виглядає недоцільним у багатопольному світі, де більшість учасників міжнародних відносин виборюють збільшення власного впливу.

Об'єктивно Україні бракує досвіду власної державності, і це є однією з проблем становлення та розвитку країни. Однак її не варто драматизувати, оскільки політична карта Європи протягом століть переживала значні потрясіння та суттєві зміни. Сьогодні в Україні існує нагальна потреба у вивченні власної історії та поширенні знань про минуле українського народу, долання комплексу меншовартості, часом притаманного деяким нашим співгромадянам.

Виклики сучасного світу суттєво збільшують потребу в стратегічних комунікаціях та ефективному інформаційному супроводі змін всередині країни. В умовах гібридної агресії держава не має права жити за принципом: «Вміла

Під час «круглого столу»
з курсантами

Життя сучасної людини складно уявити без соціальних мереж, проте вони не є панацеєю. Ба більше – соцмережі виступають в якості носіїв меседжів, безпосередньо пов'язаних з гібридною агресією. Найбільш ефективною зброєю гібридної агресії нині виглядають фейки – неправдиві повідомлення, які розраховані на емоційне сприйняття, вони грають на людських слабкостях. Маємо зауважити, що фейки – не лише елемент сучасного інформаційного життя, але й дуже поширений формат повідомлень, в яких використовується напівправа або постправа.

готувати – та не вмiла подавати». Протидія агресії з боку Росії має сприяти і формуванню національних інтересів, зокрема, у сфері оборонної та зовнішньої політики, які, очевидно, є базовими для державної політики.

Життя сучасної людини складно уявити без соціальних мереж, проте вони не є панацеєю. Ба більше – соцмережі виступають в якості носіїв меседжів, безпосередньо пов'язаних з гібридною агресією. Найбільш ефективною зброєю гібридної агресії нині виглядають фейки – неправдиві повідомлення, які розраховані на емоційне сприйняття, вони грають на людських слабкостях. Маємо зауважити, що фейки – не лише елемент сучасного інформаційного життя, але й дуже поширений формат повідомлень, в яких використовується напівправа або постправа. Ризикну стверджувати, що кожен користувач соцмереж ставав жертвою фейкових повідомлень. Це виглядає логічним, адже фейкова інформація поширюється у 6 разів швидше за звичайну.

Парадокс ситуації полягає у тому, що протидіяти фейкам складно, проте реально. Необхідно виокремлювати певні аспекти повідомлення, сегментувати інформацію, використовувати її уважно та відповідально, паралельно зменшуючи площу сірих зон щодо вагомості інформації з минулого країни та її сьогодення.

Складність ситуації в інформаційному полі України добре ілюструють події навколо Надії Савченко. У 2014 – 2016 роках вона цілком передбачувано стала символом протистояння російській агресії не лише для нас з вами, але й для багатьох закордонних симпатиків України. Проте, після повернення на Батьківщину, пані Савченко поступово девальювала, очевидно, виконуючи вказівки російських ляхководів. Її затримання та арешт за звинуваченням у підготовці терористичного акту виглядають абсурдними лише на перший погляд. Казус Савченко доводить, що захоплення героями не повинно відсувати на другий план потреби в інституційних змінах у державі.

«Гібридна війна» є війною неоголошеною, тому у ній ключову роль відіграють інформаційні операції та провокації. Не варто дивуватися численним агентам закордонного впливу, адже українці століттями були змушені служити чужим монархіям, а списки агентів радянських спецслужб досі не оприлюднені. Натомість Росія не пропонує клятву на крові, а готова надати ресурсні можливості тим, хто допомагає вирішувати її зовнішньополітичні завдання. Їх, на жаль, чимало в українському політикумі.

Хоча сучасна війна охоплює багато прошарків суспільства, видається дуже важливим, що довіра громадян України до ЗСУ залишається традиційно високою протягом тривалого часу. Українські військові з честю повертають співгромадянам аванс довіри. Для зростання авторитету військових доцільними виглядають забезпечення ефективного патріотичного виховання, зворотного зв'язку людей з бойовим досвідом, створення позитивного фону для посилення ролі ЗСУ в суспільстві. Адже не викликає сумніву: чим довше триватиме конфлікт на Донбасі, тим більшою буде питома вага військових у житті суспільства.

Друга світова війна: фронт боротьби міфів

Капітан Тарас ГРИВУЛ, кандидат історичних наук, офіцер відділу по роботі з особовим складом Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Друга світова війна – найбільший збройний конфлікт в історії людства. У ньому протистояли два військово-політичні блоки – держави Осі та Об'єднані Нації (Союзники). Бойовими діями були охоплені Європа і Східна Азія, Африка і Близький Схід, Атлантика і Тихий океан. Україна була одним із тих геополітичних театрів, де відбувалися найзапекліші бойові дії Другої світової.

Напередодні війни «українське питання» було розмінною картою в руках європейських держав. Українці на Закарпатті були першим народом у міжвоєнній Європі, який не змирився з анексією, а ще в березні 1939 р. зі зброєю в руках став на захист своєї свободи від агресії сусідніх держав.

Для нашої сучасності особливо важливими є питання історичної пам'яті про цю війну та міфи, які були насажені у свідомість. Ці міфи відіграють і сьогодні важливу роль серед арсеналу інструментів російської пропаганди у «гібридній війні». Річ у тому, що Росія впевнено монополізувала перемогу Червоної Армії над нацизмом, хоч в її лавах боролися мільйони українців та представників інших національностей. І при цьому усі заходи популяризації міфу «Великої Перемоги» мають на меті приховати той факт, що саме СРСР із Німеччиною почали Другу світову війну разом як союзники.

Реанімація концепції «Великої Перемоги» була лише одним з елементів нової політики Кремля, суть якої – відновлення російського впливу на пострадянському просторі. Для цього використовувалось усе: і енергетичний шантаж, і наявність російськомовного населення, і навіть факт володіння ядерною зброєю. Не останнє місце в цьому арсеналі відводилося так званій спільній історії, центральними пунктами якої є положення «Великої Вітчизняної війни» та «Великої Перемоги» і радянські міфи про цю війну. Їх широка пропаганда засобами кіно, телебачення, літератури ставила за мету утримувати народи колишнього СРСР в орбіті російського впливу. Спільне героїчне минуле мало стати платформою для формування (чи утримання) потужного проросійського лобі в незалежних державах.

Ще одна місія «Великої Перемоги» – відсунути у тінь велику поразку, якою закінчилася для СРСР «холодна війна», забути її, щоб продовжувати політику в радянському стилі. Отож, міфи про війну виконували не просто певну гуманітарну функцію, вони дотепер розглядаються Росією як важливий інструмент відновлення геополітичного впливу.

Ще одне завдання міфів про Другу світову війну – створити передумову, щоб ця перемога стала для них індульгенцією в сучасність, мовляв, «ми не можемо бути агресорами, адже ми звільнили світ від Пінлера». Російська пропаганда на повну потужність використовує як форми, так і сенси радянської воєнної пропаганди. Її лексику складають терміни зі словника часів Другої світової: українська влада – «фашисти», українська армія – «каратели», люди, які з ними співпрацюють, – «пасобнікі», терористи, що протистоять українській владі, – «апалченци».

Кремль переконує, що сучасна війна проти України – це не агресія проти сусідньої держави, а продовження боротьби проти фашистів, які загрожують Росії та світові. І люди, які повірили російській пропаганді та взяли до рук зброю проти України, ніби стали дійовими особами популярних в СРСР сюжетів кіно про Велику Вітчизняну війну, де є страшні фашисти і гарні хлопці, що їм протистоять. Але за цю гру у війну вони платять своїм життям та життям тих, проти кого воюють.

Міфи про Другу світову використовуються російською пропагандою не лише в Україні чи Росії, але й у Європі та світі.

Насправді війна прийшла на територію України у перший свій день – 1 вересня 1939 року. До останнього дня війни, 2 вересня 1945 року, українці воювали на різних фронтах цього глобального конфлікту, нерідко – один проти одного. Тому український вимір Другої світової є досить значимим. Внесок України в перемогу Об'єднаних Націй над нацизмом – вагомий. Україна належала до східноєвропейського театру війни, однак українці воювали по всьому світу. Український слід залишився на полях головних битв на інших фронтах: Вестерплатте, Дюнкерк, Монте-Кассіно, Нормандія, Маньчжурія. Найбільше українців (до 6 млн) перебувало у Червоній Армії, у структурах українського визвольного руху (УПА та ОУН) – близько півмільйона осіб, майже 250 тис. – в арміях Польщі, Великої Британії, Франції, Канади, США. Загалом брали участь у бойових діях 7 млн українців.

Для українців Друга світова війна – це національна трагедія, під час якої українці, позбавлені власної державності, змушені були воювати за чужі імперські інтереси, і в тому числі – вбивати інших українців. Саме тому Указом Президента України Петра Порошенка з 2015 року в Україні встановлюється День пам'яті та примирення, який відзначається щороку 8 травня. Цим Указом Україна прийняла європейські моральні та культурні цінності. Головним акцентом відзначення стала не бравада щодо умовної перемоги, а вшанування пам'яті жертв воєн і конфліктів для недопущення подібних трагедій у майбутньому.

Україна вшановує усіх жертв Другої світової війни під загальноєвропейським символом пам'яті про полеглих – червоним маком.

В українській міфології квітка маку має дуже багато значень. Це – символ сонця, нескінченності буття й життєвої швидкоплинності, пишної краси, волі, гордості, сну, отрути, оберегу від нечистої сили, а також хлопця-козака, крові, смерті. В останніх з перелічених значень квітка часто згадується в українських народних піснях та думах, особливо Козацької доби: «Ой, з могили видно всі долини, – сизокрилий орел пролітає: стоїть військо славне Запорізьке – як мак процвітає...». Образ маку нерідко символізує козака, що героїчно загинув, боронячи Україну.

З народної творчості мак як символ, пов'язаний із війною та військом, перейшов у художню літературу. В Івана Франка: «Гей, Січ іде, красен мак цвіте! Кому прикре наше діло, Нам воно святе». Легенду про мак обробив Михайло Стельмах у творі «У долини мак цвіте»: «...Ординці воїна скришили, на землю впало тіло біле і, наче зерно, проросло, а влітку маком зацвіло...». Одна з героїнь присвяченого Другій світовій війні роману Олеся Гончара «Прапорonosці» гине в долині червоних маків.

Червоний мак як символ пам'яті жертв війни вперше використано в Україні на заходах, приурочених до річниці завершення Другої світової війни у 2014 році. Дизайн українського червоного маку розроблено за ініціативи Українського інституту національної пам'яті та Національної телекомпанії України; автором символу є харківський дизайнер Сергій Мішакін. Графічне зображення є своєрідною алюзією: з одного боку, воно уособлює квітку маку, з іншого – кривавий слід від кулі. Поруч із квіткою розміщено дати початку і закінчення Другої світової війни та гасло.

Гасла засвідчують, що ми пам'ятаємо, якою страшною трагедією для українців була Друга світова війна. Ми пам'ятаємо, що агресора зупинили спільними зусиллями Об'єднані Нації. Ми пам'ятаємо, що той, хто захищає свою землю, завжди перемагає. І ця пам'ять робить нас сильнішими. Вона – запорука неминучості нашої перемоги сьогодні.

